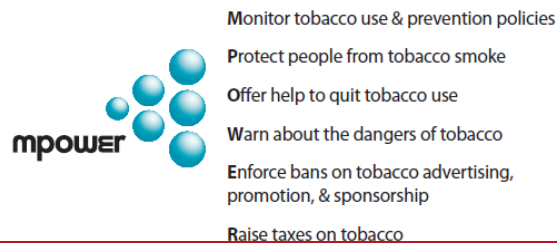

INFORMAȚII GENERALE

Studiul global privind tutunul la adulți (GATS) este un standard global pentru monitorizarea sistematică a consumului de tutun în rândul adulților și pentru identificarea unor indicatori cheie privind controlul tutunului. Acest studiu colectează informații despre persoanele în vârstă de 15 ani sau mai mult. În România, GATS a fost realizat prima dată în anul 2011 și a fost repetat în 2018. GATS 2018 a fost implementat de Institutul Național de Sănătate Publică și TOTEM Communication sub coordonarea Ministerului Român al Sănătății, a OMS România și a OMS EURO (biroul regional european. Pentru a produce rezultate reprezentative la nivel național, ambele studii au folosit un eșantion realizat după un design pe cluster multistadial. În 2011, au fost realizate 4517 interviuri complete cu o rată totală de răspuns de 88.5%. În 2018 au fost realizate 4571 de interviuri complete, cu o rată totală derăspuns de 88.0%. Informații adiționale se găsesc în Fișele de proiect GATS 2011, respectiv GATS 2018.

GATS îmbunătățește capacitatea țărilor de a proiecta, implementa și evalua programe privind controlul consumului de tutun. Studiul este, în aceeași măsură, un instrument de suport util pentru îndeplinirea obligațiilor statelor semnatare ale Convenției Cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind Controlul Tutunului (FCTC), de a produce date comparabile în și între state. Organizația Mondială a Sănătății a elaborat MPOWER, un pachet tehnic compus din șase măsuri bazate pe evidențe de reducere a consumului de tutun cuprinse în Convenția Cadru care includ:

SCHIMBĂRI DE POLITICĂ

România este stat membru al Uniunii Europene (UE) iar politicile de control al tutunului sunt corelate cu cadrul legislativ european. În perioada 2011 – 2018 au fost implementate următoarele măsuri de politici din MPOWER:

M Monitorizarea consumului de tutun la adulți a fost realizată la nivelul UE prin Eurobarometre în 2012, 2015 și 2017, în timp ce monitorizarea consumului de tutun la adolescenți, în această perioadă de timp, a fost realizată prin două runde ale Studiului privind Consumul de Tutun la Tineri – GYTS (în 2013 și 2017, pentru grupa de vârstă 13-15 ani); o rundă a Studiului privind comportamentele de sănătate la copii de vârstă școlară – HBSC (în 2014, la grupa de vârstă 11-13 ani) și două runde ale Proiectului studiului european în școli privind alcoolul și alte droguri (în 2011 și 2015, pentru grupa de vârstă 15-17 ani).

P În 2016, România a adoptat Legea 15/2016 care interzice fumatul în toate spațiile închise, inclusiv în clădiri oficiale (de stat), școli, universități, instituții medico-sanitare, restaurante, baruri și cluburi de noapte, locuri de muncă, transport în comun și în toate locurile de joacă (situate în interior sau la exterior).

O Din anul 2011, acoperirea națională pentru serviciile de renunțare la tutun a scăzut datorită reducerii fondurilor alocate Programului Național Stop Fumat. Programul acoperea costurile tratamentului pentru dependența de nicotină și serviciile de consiliere oferite de personalul medical.

W În 2017 au fost introduse noi avertismente grafice pentru sănătate, alternate anual, avertismente care ocupă o suprafață crescută (de la 45% la 65%). Noile avertismente sunt plasate pe ambele fețe ale pachetelor de țigări, în partea superioară.

E Reclama, promovarea și sponsorizarea privind țigările electronice au fost interzise în 2016 (Legea 201/ 2016).

R În această perioadă de timp, România a devenit compliantă cu legislația privind taxarea produselor din tutun a UE (Directiva 2011/64/EU). Din ianuarie 2016 sunt, de asemenea prevăzute taxe pentru lichidul din țigările electronice și pentru produsele cu tutun încălzit. În 2018, taxa totală pe un pachet standard (de 20 de țigări) din cel mai vândut brand de țigări a fost 68.6%, iar pentru produsele cu tutun încălzit (pe 20 bucăți) a fost 30.9%.

KEY FINDINGS

M În România, consumul curent de tutun a crescut în rândul tuturor adulților de la 26.8% în 2011 la 30.7% în 2018, iar în rândul femeilor de la 16.8% în 2011 la 21.7% în 2018.

P Din 2011 până în 2018, expunerea la fumul de tutun ambiental (fumatul pasiv) a scăzut la locurile de muncă în spații închise și în diverse locuri publice: la locurile de muncă în spații închise expunerea a scăzut de la 34.2% la 10.1%. În rândul adulților care vizitat diverse locuri în ultimele 30 de zile, expunerea a scăzut de la 94.4% la 27.5% în baruri și cluburi de noapte, de la 86.6% la 7.5% în restaurante, de la 47.5% la 28.7% în universități și de la 20.7% la 6.4% în clădiri oficiale (de stat).

O Proporția fumătorilor adulți care au avut o tentativă de renunțare la fumat în ultimele 12 luni a scăzut per total de la 37.8% în 2011 la 23.8% în 2018, în rândul tinerilor de 15-24 de ani de la 43.8% la 24.6%, iar în rândul celor de peste 25 de ani de la 36.8% la 23.7%. S-a observat o scădere semnificativă a fumătorilor care au fost sfătuiți de un cadru medical să renunțe la fumat în ultimele 12 luni de la 67.3% în 2011 la 57.1% în 2018.

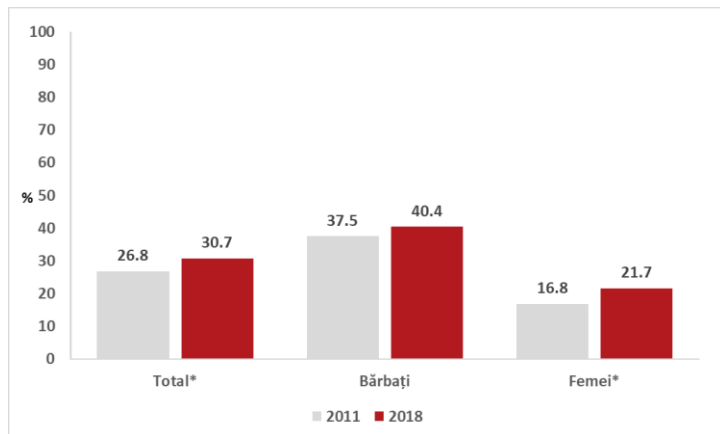
W S-au constatat deosebiri semnificative în ceea ce privește observarea, de către fumători, a avertismentelor de sănătate de pe pachetele de țigări, de la 97.9% la 94.8% per total și de la 98.0% în 2011 la 96.6% în 2018 în rândul bărbaților

E Expunerea la reclamele sau promoțiile pentru țigări din magazine nu a suferit modificări semnificative între 2011 și 2018.

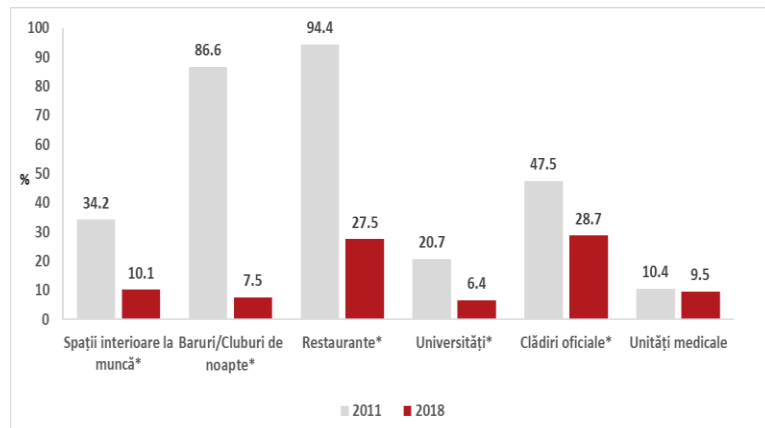
R În rândul fumătorilor curenți de țigări fabricate, media ajustată (mediana) cheltuielilor lunare pe țigări a crescut de la 312.7 RON în 2011 to 374.0 RON în 2018. În mod similar, în aceeași perioadă, media ajustată (mediana) costului unui pachet de 20 de țigări fabricate a crescut de la 13.6 RON la 16.8 RON.

Notă: Consumul curent de tutun în GATS 2018 include consumul de tutun pentru fumat, consumul de tutun fără fum și consumul de produse cu tutun care se încălzesc.

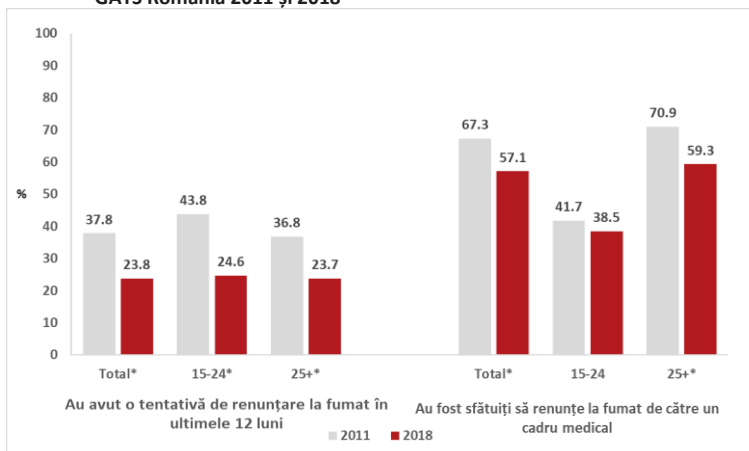
m Prevalența consumului de tutun în funcție de gen, GATS România 2011 și 2018¹

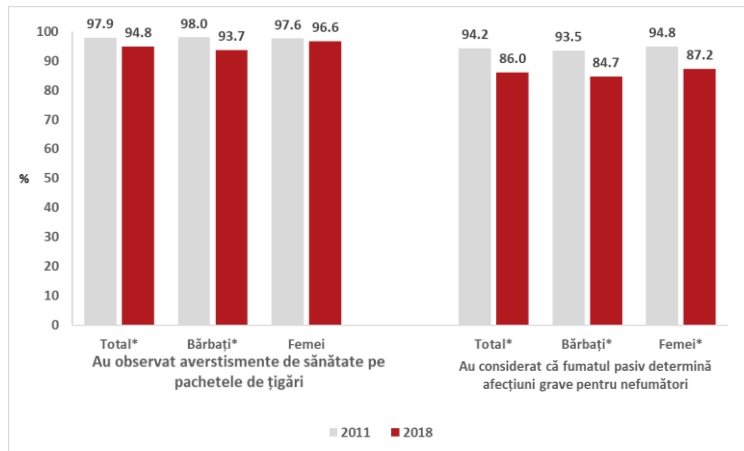
p Expunerea ambientală la fumul de tutun în ultimele 30 de zile, GATS România 2011 și 2018

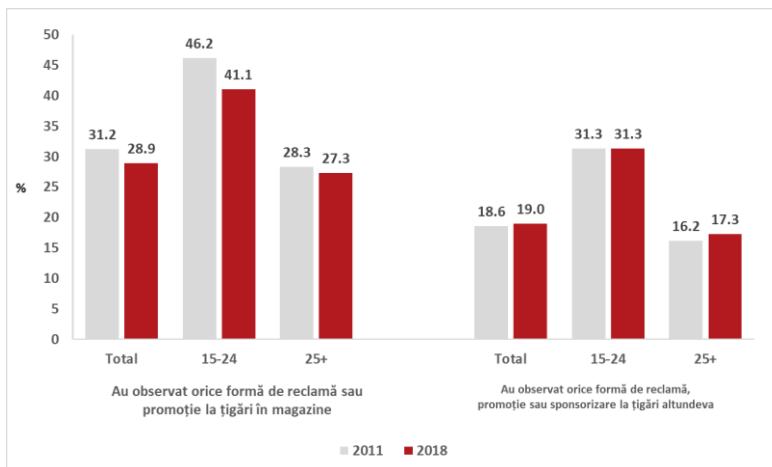
o Procentul, pe grupe de vârstă, al fumătorilor curenți care au avut o tentativă de renunțare la fumat și al celor care au fost sfătuiți de către un cadru medical să renunțe la fumat în ultimele 12 luni GATS România 2011 și 2018

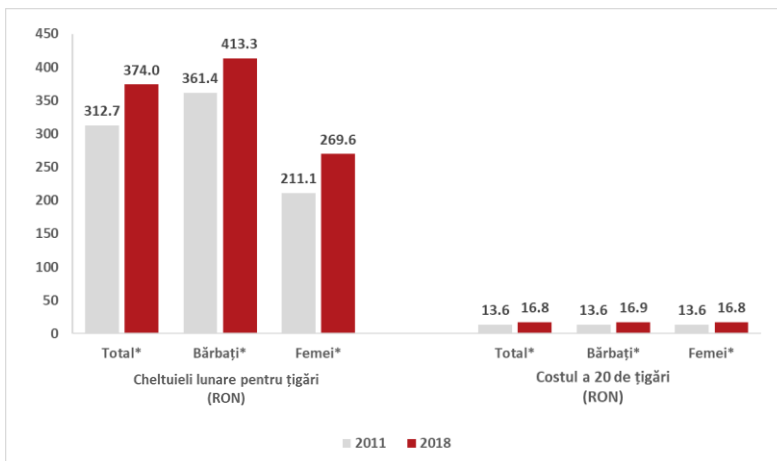
w Procentul, pe genuri, al celor care au observat avertismentele de sănătate de pe pachetele de țigări și al celor care au considerat că fumatul pasiv determină afecțiuni grave pentru nefumători, GATS România 2011 și 2018

E Proportia, pe vârste, a celor care au observat orice formă de reclamă sau promoție de țigări în magazine și a celor care au observat orice formă de reclamă, promoție, sponsorizare, în orice alt loc decât în magazine, în ultimele 30 de zile, GATS România 2011 și 2018

r Media ajustată a costului unui pachet de 20 țigări fabricate și a cheltuielilor lunare [RON], GATS România 2011 și 2018

NOTĂ: Consumul curent se referă la consumul zilnic și mai puțin frecvent decât zilnic. Adulții se referă la persoane în vârstă de 15 ani sau mai mult. Datele au fost ponderate pentru a asigura reprezentativitate națională tuturor persoanelor neinstituționalizate, în vârstă de de 15 ani sau mai mult. Procentajele reflectă prevalența fiecărui indicator în fiecare grup, nu distribuția între grupuri. * Indică faptul că comparația este semnificativă statistic la p<0.05.

¹Consumul curent de tutun în GATS 2018 include consumul de tutun pentru fumat, consumul de tutun fără fum și consumul de produse cu tutun care se încălzesc

Suportul financiar este asigurat de Inițiativa Bloomberg de Reducere a consumului de Tutun, un program al Bloomberg Philanthropies în 2011 și 2018. Asistența tehnică este furnizată de Centrele pentru Controlul și Prevenirea Bolilor (CDC), de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), de Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health și RTI International. Sprijinul pentru program este asigurat de Fundația CDC.

Disclaimer: Rezultatele și concluziile din acest document sunt ale autorului/autorilor și nu reprezintă, în mod necesar, poziția oficială a CDC SUA.